

Naročnina mesečno 5 kron. Za inozemstvo se računa naročnina dvojno. - Pismenim vprašanjem znamko za odgovor. — Vse pošiljatve na naslov lista „Sedanjest“.

SEDANJOST

Oglasi: 1/2 strani K 750.—, 1/4 K 380.—, 1/8 K 200.—. Manjši oglasi po 4 K petit-vrsta. Pri večkratnem oglaševanju popust. Mali oglasi beseda 1 K, debelo tisk. 2 K.

Železniška politika.

Vse, karkoli se pri nas spravi pred javnost, za složno narodno delo, je često razpravljeno le raz vidika neke notranje potrebe pisca, ki je že vnaprej prepričan, da ostane njegov glas „glas vpijočega v puščavi“. Ne rečemo, da je temu kriv samo strankarski egoizem, ker je glavna ovira vsemu narodnogospodarskemu in socialnemu stremljenju naš političen sistem, ki se je zapredel v naši državi, da ga bo težko razmotati v pravo smer. Ravno železniška politika naše države je najjačji razlog, kako potrebna je — poleg politične — naš gospodarska zbornica, katero zastopa naša stranka in za katero se je Jugoslovanski klub pri razpravi v ustavi zavzemal z vso vnemo. Ravno v gospodarski zbornici in edino-le v njej bi mogli priti do veljave možje-strokovnjaki kot je g. dv. sv. Šuklje.

V državi, kjer politični momenti odločajo o gospodarskih vprašanjih, ne more priti do pravičnega upoštevanja korist državljanov sploh, najmanj pa tam, kjer so državljani prve, druge in tretje stopnje. Prepričani smo, da je g. dv. sv. Šuklje uporabil že vsa mogoča pota prej, predno je stopil pred javnost s svojo uničujočo kritiko o železniški politiki v naši državi. Nikdo, najmanj pa g. Šuklje, ni danes v dvomih o tem, da je nemogoče spraviti vsaj glavne stranke v Sloveniji na enoten program v korist slovenskega ljudstva, kakor je svojčas bil program „zedinjene Slovenije“. Ob volitvah so naprimer vse stranke tekmovalle med seboj v agitaciji za avtonomijo Slovenije, proti kateri resno ne more nastopati noben državljan, ki iskreno ljubi slovensko grudo in ljudstvo. In kaj smo videli? Politika „globokih žepov“ je zmagala in samostojneži so z liberalci in socialisti vred izdali ljudstvo in vse gospodarske koristi avtonomne Slovenije policajdemokratskemu sistemu.

G. dv. sv. Šuklje se zaveda vse te naše nestrečne neenotnosti v skupnih zadevah slovenskega ljudstva. Zato je treba z vso iskrenostjo pozdraviti njegovo hvalevredno misel „Delniške družbe slovenskih lokalnih železnic“, katere upravni svet naj bi bil nekak gospodarski organ za vodstvo enotne železniške politike v Sloveniji, da se vsaj v tem oziru iznebimo nadležnega jerobstva belgrajskih politikov. S tem bo odpala tudi sramota, da neki ljubljanski advokat

pod firmo „državnega nadzornika“ sam upravlja, seveda ne zastoj, s šestimi programi v Sloveniji. Podržavljenje železnic pa bi pomenjalo zadnji gospodarski udarec Sloveniji. Zato pozdravljamo rešilne misli g. dv. sv. Šukljeja, ki jih je tako lepo razvil v svojih člankih v „Slovencu“. Njegovi temeljiti in vsestransko obrazloženi razlogi so nov dokaz, da je SLS v vsakem oziru na pravi poti. Ne iščemo milosti od nikogar, saj nismo berači v svoji hiši! Osamosvojimo se gospodarsko in prej ali slej mora zmagati naša pravična zahteva za avtonomijo Slovenije!

Shodi in tabori.

V predhodni številki smo razmotrivali našo državno politiko in smo prišli do sklepa, da samo poglobitev katoliškega verskega prepričanja more privedi ljudske množice na kraj spoznanja svojih koristi v jugoslovanski državi. Nekaj kakor môra težkega leži nad vsakim posameznikom. Ljudje s skrbjo vprašujejo, kaj bo. Ne vedo in se ne zavedajo, da so si v marsičem sami krivi svoje usode. Omahljivci so pri zadnjih državnoborskih volitvah pretegnili nevede v nasprotno stran in niso imeli toliko močate vstrajnosti, da v svoji stari preizkušeni stranki nadaljujejo boj za pravice slovenskega ljudstva. Zmamili so jih sleparski glasovi plačanih agitatorjev, češ saj ne gre za vero. Krivi pa so tudi oni naši odločno krščanski možje, ki niso čutili, kako hudič seje ljulko med pšenico.

Z občinskimi volitvami pa je nastopila streznitev. Trumoma se vračajo zapeljanci v SLS in mogočno je zaplapolala stara častitljiva zastava, pod katero je slovensko ljudstvo izvojevalo brezštevilno zmag. Sedaj, ko besni boj proti katoliški veri na celi črti, ko vsi občinitimo gospodarske, politične in kulturne posledice tega boja, sedaj so se spomnili ljudske množice, da je nad nami še vedno isti pravični Bog, ki dobro plačuje in hudo kaznuje.

Dnevi katoliškega shoda v Novem mestu ostanejo globoko začrtani v duši vsakega udeleznika. Orlovski tabori in katoliški shodi širom lepe naše domovine so živ dokaz, da še živi stari duh naših očetov, da še ni izumrlo plemo navdušenih bojnikov za vero in dom. Kako majhni so napram našim mogočnim organizacijam naši nasprotniki, ki v svojem bogokletnem

besnilu služijo zlatemu teletu v puščavi svoje brezverske duše. Ves njihov boj stremi le za tem, kako bi ubili katoličanstvo in zaslužili ljudstvo brezobzirnemu kapitalizmu.

Naš voditelj g. dr. Korošec je v Mariboru z živo besedo opisal naše nasprotnike in naloge naše stranke. Državno gospodarstvo, pod vplivom kapitalizma, ki izžema delavca, kmeta in obrtnika, je bolno. To zlo zopet poskušajo zdraviti — ne združno organizirano ljudstvo — pač pa kapitalisti in bankirji. Ustava, ki jo sicer priznavamo, je pootsrla nezadovoljstvo med Hrvati in Slovenci, ker jim ni dala avtonomije, namreč svobode in samostalnosti v okviru države. Zato bomo zvesto stali na strani Hrvatov, dokler se bo njihov boj vršil v mejah zakonitosti. V vlado pa naša stranka ne gre, dokler ne postane tako močna, da uveljavi zahteve slovenskega in hrvatskega ljudstva. Nasprotne stranke so dobile v vladi tako močno hrano, da je ne bodo prebavile. Našega kmeta bo rešila le združna organizacija, kar prodaja, naj prodaja potom svojih zadrug in kar kupuje, naj istotako kupuje v svojih zadrugah. Vsak stan v svoje društvo in krščanska politika bo našla vedno pota, ki bo morebitna nasprotstva omilila. Stopiti hočemo v zvezo najprej s Čehi in Poljaki in potem tudi z drugimi narodi, da se doseže razorožitev in mir med narodi. V ta namen je potrebna krščanska vzgoja ljudstva v šoli in v javnem življenju. Zato hočemo, da se vse krščanske stranke zvesto podpirajo v skupnem delu za osvoboditev naših delavnih stanov.

Poziv rodoljubom!

Svojčas je „Murska straža“ v več pozivih na javnost prosila, da se nakloni slovenskemu Prekmurju nekaj knjig, knj je treba v doglednem času misliti na to, da se ustanove ljudske knjižnice. Ta poziv pa je ostal glas vpijočega v puščavi naš zato, ker nič ne nese!!

Slovenci apačke kotline, domačini in kolonisti-Prekmurci so vsled dolgoletnega tiranstva zaostali kulturno; nekateri so se prilagodili nemškemu duhu, mnogo jih pa je, ki hočejo nazaj k jeziku svojih očetov. Nudimo jim bratsko roko in pomoč, ker je to naša sveta dolžnost.

Zato nujno pozivamo vse rodoljube, naj

store vse, da bomo čimprej zamogli ustanoviti gosto mrežo čitalnic in izobraževalnih društev med apačkimi Slovenci in v Prekmurju. Slovensko javnost pa prosimo, naj nas v tem idealnem stremljenju podpira z zbiranjem še porabnih knjig.

Prosimo vsa narodnoobrambna društva posebno pa našo Jugoslovansko Matico, SKSZ, Slovensko stražo in druge brez razlike političnega mišljenja, da se zavzemo za to idejo.

Mala žrtev bo obrodila obilen sad.

Knjige iz Štajerskega ozemlja sprejema upravišтво „Murske Straže“, iz krajnih ozemlja pa Jugoslovanska Matica v Ljubljani. Pošiljatelj se naj pridene pismo, kam so knjige namenjene, ali za Prekmurje ali za Apačko kotlino.

Še enkrat ponavljamo klic:

Ustanovimo v Slovenskem Prekmurju in v Apački kotlini gosto mrežo narodnih prosvetnih knjižnic ali čitalnic; ne pozabimo vzlasti apačke kotline, kjer je še bore malo naše inteligence in se je bati, da tamošnji slovenski živelj polagoma utone v mlakuži nemškega kretentstva.

Upamo, da bo naš skromni in nesebični poziv vzbudil odmev v srcu slehernega rodoljuba, kateremu je količjak ležeče na kulturnem razvoju naše narodne in državne meje!

Ne prodajajte živine

Sedanje pomanjkanje krme mnogi trgovci z živino izrabljajo v svojo korist. Kmet, v skrbi za zimsko prehrano svoje živine, si ne ve drugače pomagati kot s prodajo vsaj nekaj repov iz hleva. Ko bo na spomlad zopet ozelenela priroda, bo pa zopet kupoval. Sedaj jo prodaja ponekod po nizki ceni, (zadnja sejmica v Novem mestu je bila glede cen dosti dobra op. ur.) kupoval bo pa drago. To je nezdravo. Kdo nam jamči, da bo ostalo v državi še dovolj živine za pleme in delo? Prav lahko nastanejo razmere, da bodo polja ostala le napol obdelana, ker ne bo dovolj živine za delo.

Pomanjkanje zimske krme se da z razmeroma majhnim trudom izravnavati. Vsak gospodar ve, koliko je pridelal sena, slame in koruznice in koliko ima repov v hlevu. Dalje lahko izračuna, koliko dni je še do spomladanske košnje. Tako dobi točen račun, koliko sme vsaka žival v hlevu pojesti v enem dnevu. Ker ni sena in detelje dovolj, mora napraviti mešanico s slamo in koruznico. Če se stolčejo koruzna stebila, kjer nimajo stroja v ta namen, dajo zelo sočno hrano za živino. Tako stolčeno steblovje se potem s senom in slamo vred seseče. Rezanca pa daje mnogo več hranljivih snovi, ker jo živina lažje prežveče in prebavi ter je tudi gnoj

več vreden. Rezanca naj se potem meri tako, da bo živina dobivala vsak dan enako količino. V takih časih ni napačno če se s krmo kolikor mogoče največ varčuje. Tudi stroški od izružene koruze naj se ne mečejo v peč, temveč naj se dobro posuše in zdrobe ali stolčejo živini za priboljšek. So še drugi načini, kako priti temu zlu v oko. Toda glavno je, da se živina ne prodaja za slepo ceno, najmanj pa v tujino, odkoder jo več ne dobimo. Še pred spomladjo se bo mogla prodati tudi slaba živina po znatno višji ceni kot sedaj. Sicer pa, kmetje organizirajte se v nakupne in prodajne zadruge, ker le v samopomoči je vaša rešitev, pri tem pa ne pozabite na Boga in ne tarnajte!

Op. ur. — Puščamo ta članek v javnost radi dragocenih praktičnih nasvetov, pripravljeni pa smo objaviti tudi temu noprotno mnenje, ker je zadeva načelne važnosti. Dopisniki pa naj imajo predvsem pred očmi koristi našega kmetijskega ljudstva.

Seno in vino. Ker je pomanjkanje sena, vina pa se je dokaj pridelalo, je finančni minister prepovedal izvoz krme, za izvoz vina in grozdja pa je znižal carino. Tudi železniški minister je izdal naredbo, po kateri se bo seno, slama, vino in grozdje prevažalo po železnici po znatno nižanem ceniku. Prej se je plačalo od enega vagona vina iz Ljubljane do Špilja (avstrijska meja) približno K 6280. — sedaj pa se bo plačalo za prevoz samo okrog K 1680. — S tem je olajšan izvoz vina po dražji ceni in našim kmetov alcem ne bo treba prodajati živino, da pride do gotovine.

Popis živine in vozil se [bo] nadaljeval oktobra meseca povsod tam, kjer je bil lanijsko leto radi nemirov proti žigosanju živine obustavljen. Živio se ne bo več žigosalo in tudi rekvizicij ne bo. Vsi, ki bi se temu popisu uprli, bodo strogo kaznovani.

Avtonomija v luči svetovne zgodovine.

Judje so skrbno čuvali svojo avtonomijo zato so zvesto dajali kralju vse davščine; nasprotno so pa tudi perzijski kralji in njihovi ministri spoštovali judovsko samoupravo. Dokler je stalo perzijsko kraljestvo, se to dobro razmerje ni bistveno spremenilo. — Aleksander Veliki, kralj macedonski, je Perzijane premagal v l. 334 — 231. in je po smrti zadnjega kralja Darija III. zavladal celi Aziji. Tako je tudi Judeja prišla pod Aleksandrovo oblast. Dotedanje razmerje je v glavnem ostalo nespremenjeno, ker je Aleksander preje umrl (323), predno je mogel po svoje urediti državo. — Po njegovi smrti so

Dopisi.

Iz Št. Jerneja. V predhodni številki, v dopisu iz Št. Jerneja, so bile, nekatere netočnosti, katere blagovolite, g. urednik resnici in naši stvari na ljubo primerno popraviti. Sejmišče odgovarja vsem zahtevam našega časa in je po oceni strokovnjakov vzor-sejmišče za mnoge kraje v Sloveniji. Glede dohoda omenjamo le to, da leži sejmišče ob deželni cesti, ki je za normalen sojmski promet dovolj široka. G. dopisnik sam priznava, da je bil zadnji semenj izredno dobro obiskan. Naval je bil tak, da je doslej bilo zelo malo takšnih semnjeva na Dolenjskem. Vsem in za vse slučaje ugajati pa ne more nobena stvar. Nekoliko potrpljenja in dobre volje pa je v takih slučajih neobhodno potrebno. Glede prodaje živine v inozemstvo, z obzirom na sedanjo sušo in pomanjkanje krme, mislim, da moramo biti zadovoljni, če sploh kdo kupi in dobro plača to, kar se ne more prehraniti čez zimo.

Op. ur. — Radevolje dajemo mesta tudi temu dopisu; tembolj, ker sta oba gg. dopisnika naša odlična somišljenika. S tem upamo, da je zadeva končana na zadovoljstvo stvari same. Stvarna javna razprava je vedno koristna.

Iz Radeč. Pri tukajšnjem sodišču se je vršila 27. m. m. razprava zoper nekega Franca Langer iz Radeč zaradi hudodelstva tatinske deležnosti. Znano je, da so bile ukradene lansko leto tvrdki Vošnjak v Šoštanju velikanske množice podplatov in usnja. Sum je letel na železniške uslužbence, ki so v Zidanem-mostu prekladali blago. Izkazal se je kot upravičen, kajti oblastem se je posrečilo prijati zloglasna moža Pepelnaka in Leskovšeka. Ta dva sta prodajala kg ukradenih podplatov po 22 ali 24 K, dasiravno so stali takrat 90 K kilogram. Kupčije so se vršile seveda ponoči, da jih oko pravice ne zaloti. Udeleževal se jih je tudi Franc Langer, sokolski odbornik in nekak vodja samostojnežev v Radečah, ki samega sebe s

si njegovi vojskovodji razdelili to veliko državo na več delov, kar je trajalo čez 20 let med stalnimi hudimi boji. Pri tem bojevanju so veliko trpele vse pokrajine in ljudstvo. Končno je ostala Judeja pri Egiptu pod vladno Ptolomejcev. Ptolomejci so bili spočetka dokaj naklonjeni Judom, zlasti onim, ki so živeli v Egiptu, uživali so enake pravice z Helonci in so lepo napredovali ne-le gospodarsko, ampak tudi kulturno. Sprejeli pa so docela grški jezik in znanstveno ustrojbo. Nasprotno pa so ostali Judje v Palestini pri svoji narodni kulturi; oboji pa so se trdno držali Mojzesove postave. Avtonomija pri tej spremembi ni trpela škode.

ponosom naziva verižnika. Langerju se je pripetila redka smola, da je bil pozneje nekje pri Semiču sam okraden tega tako poceni kupljenega blaga. Langer seveda te tatvine ni naznanil. Orožništvo je potem zaprlo tudi Langarja. Toda kaj se zgodi? Javno se govori, da se je obrnil poslanec Majcen do neke višje oblasti — poverjeništa ali celo ministrstva pravde, — naj izpuste pošteni Langarja na prosto. Ne rečemo, da je bil izpust na svobodo posledica tega vmeševanja, pribiti pa je treba, da je tak korak poslanca sam na sebi nedopusten in z ozirom na predmetno hudodelstvo naravnost neumljiv. Kakor se je izvedelo, se je obrnil Langer na takšno novomeško pisarno dr. Globevnika za zastopstvo. Toda pisarna mu je hotela priti na ta način na pomoč, da je skušala odkloniti enega sodnika krščanskega svetovnega naziranja (priporočljiva reklama za pisarno med ljudstvom op. uredn.) Menda upajo, da bodo drugi sodniki presojali celo zadevo z Majcnovega stališča, ki je baje nadbudnemu Langerju preskrbel celo mastno službo na bivšem posestvu nadvojvode Friderika, kamor so za svoje „zasluge“ poslali tudi Kristana. Radi lažje ugotovitve nadaljnjega poteka cele zadeve na licu mesta Vam bodo gornji podatki gotovo dobrodošli, da se primerno osvetli postopanje naših nasprotnikov in „delovanje“ posl. Majcna v „korist“ ljudstva.

Op. ur. — Tej zadevi bomo posvetili vso svojo pozornost in po izvršeni razsodbi o podplatariju Langerju in njegovi pokroviteljih bomo spregovorili obširnejše.

Iz Kostanjevice. Za nočni zavrtni napad s polenom 30 K — nagrade je prejel neki Ivan Žorgič pri okrajnem sodišču v Kostanjevici. Napadel in pretepel je nekoga naših fantov, vračajočega se v spremstvu svojega tovariša domov. Ako je res — to povemo le radi kritike, da je bil Žorgič radi tepeža že večkrat kaznovan, nam ta sodba nikakor ne gre v glavo, četudi se na paragrafe prav nič ne zastopimo. Še veliko manj pa moremo razumeti okolnost, da se zoper to sodbo ni pritožil funkcionar državne pravdnosti, temveč sokoloki nadahnjene Žorgič, ki je menda mislil, da zasluži za svoj „viteški“ čin celo kako odlikovanje. Radovedni smo, kaj poreče k tej sodbi višja oblast, ki bo imela priliko baviti se tudi z neko drugo zadevo, v kateri je dobil kaplan, ki je miril pretepajoče se stranke z vodo, 1000 K globe, dočim je bil kaznovan zlikovec, ki je prebil z udarcem kaplana na enem ulesu bobnič in ga težko poškodoval, menda samo 400 K od istega sodnika Gruma.

Pri takih razmerah pač nekaterniki

lahko predrzno zaupajo v milost — čegavo, si naj vsakdo sam misli.

Gospodarstvo.

Prepoved prodaje alkoholnih pijač ob sobotah in nedeljah obsega nov zakonski predlog, ki pride v eni prihodnjih sej zbornice v razpravo in bo najbrž tudi sprejeta. Od sobote zjutraj do ponedeljka do 8. ure se ne bo smelo prodajati opojnih pijač. Kolodvorske okrepčevalnice bodo smele prodajati le slabe alkoholne pijače. Županstva bodo imela pravico prepovedati sploh vsako prodajo opojnih pijač. Gostilničarji bodo morali plačevati dvakratni trgovec in izdelovalci alkoholnih pijač pa trikratni davek. Ta denar se bo potem porabil v podporo abstinenčnih društev za boj proti alkoholizmu. — Radovedni smo kakšno stranko bodo sedaj ustanovili samostojniški voditelji, ki so po večini gostilničarji, ko jih je SKS pustila tako na cedilu.

Svoboda tiska.

Pod tem naslovom prinaša zagrebska „Slobodna Tribuna“ članek, čegar vsebina je značilna za sedanjí režim. Ministrstvo notranjih zadev je v policajdemokratskih rokah. Po sprejetju ustave se je nadeljevala plenjenje listov po avstrijskem tiskovnem zakonu samo v pokrajinah nekdanje Avstro Ogrske, v Srbiji pa je tisk ostal svoboden. Dr. Lara Markovič je v „Samoupravi“ ožigosal to postopanje kot kršitev ustave ter je čl. 138 ustava tolmačil pravilno, da se ta člen more uporabiti le radi širjenja sovraštva proti državi in radi posrednega pozivanja državljanov na nasilno spremembo ustave. Ker pa se kljub temu nadaljuje kršitev ustave, dr. Markovič — sicer indirektno — zahteva, da se v ustavo prenese besedilo o tisku iz srbske ustave, da se tako napravi konec policajdemokratskim šikanam in zlorabam.

Tedenske novice.

Orlovski tabor novomeškega okrožja bo 18. t. m. na Toplicah pri Šmarjeti. Po sprejemu Orlov in Orlic trebanjskega in šentjernejskega okrožja bo spreved in potem sv. maša in cerkveni govor, nato pa zborovanje. Popoldne po litanijah pa javna telovadba na travniku pod hotelom g. Žure, kjer bo srečolov in šaljiva pošta.

Zbornične seje so odložene do 20. oktobra t. l. Radikalni in policajdemokratski kapitalisti s samostojneškimi in turškimi begi si še niso najasneje glede svojega medsebojnega razmerja. Radikalci se je posrečilo popolnoma izrabiti demokrate, da so svoje edino dobro, kar so imeli v programu: jugoslovanstvo in araz, že zdavnaj odvrgli in poteptali. Na žalostno usodo policajdemokratske stranke so samostojneži vezali tudi svoje usodo. Radikalci sedaj samo čakajo ugodne prilike,

da se iznebe nadležnih pomočnikov, dotlej pa so vrata parlamenta zaprta, ker skupnega dela dosedanjih vladnih strank ne bo.

Kje smo? V 2. številki našega lista smo priobčili članek o sodnih razmerah na Honolulu, danes prinašamo dopis iz Radeč, ki ga je povzročil najnovejši „sudski inspektor X klase“ posl. Majcen. Neki drugi njemu enak sudski inspektor je tudi našo „Sedanjust“ poslal v Belgrad, ker revež ni vedel, da je Kabinet predsednika ministrskega sveta“ naročen na 2 iztisa „Sedanjusti“ in ne potrebuje — ovaduhov. — Sedaj pa čitamo, da je bil preizkovalni sodnik Andjelković odstavljen, ker ni njegova preizkava o komunističnih zločincih dognala pričakovanih rezultatov. Prosim, to se ni zgodilo na Honolulu. Ako nekemu, ki ti ga je izročila politična oblast v preiskavo, ne moreš dokazati, da je tat, razbojnik, „protidržavni element“ itd., boš pa ti, če si na svojo nesrečo pošten in objektivni sodnik, trpel posledice. To se torej imenuje neodvisnost sodnikov! Klicaj in pika.

Kaj pa to pomeni? „Riječ“ poroča iz Belgrada: „Na podlagi sklepa ministrskega sveta je odvzet sekvester z gozdov kneza Schaumburg-Lippe pri Virovitici. Gozdovi so izročeni nekemu francoskemu konzorciju“. — Kaj je to agrarna reforma? Hej, policajdemokratarji, kje ste? Kaj boste pustili, da še vas vtakne v svoj globoki žep ta prešmentani sinček — Rade Pašić!?

Edinstvo učiteljstva in politično strankarstvo je naslov članka „Sl. Tribune“, ki pravi, da so demokratarji uspeli s prvotno zamišljenim edinstvom učiteljstva spraviti idejo zedinjenja v položaj — revizije in obnove. V tej obnovi mora brezpogojno imeti glavno besedo šola. Dolžnost šole je vzgajati človeka v duhu časa in v duhu razmer, v katerih živimo. Skoki so nevarni in nenaravni. Prva šola je bila verska šola in je šla vzporedno z duhom časa naprej v svojem razvoju. Verska šola se je popolnoma prilagodila razmeram, ki jih je našla v svojem napredku, in je važen sestavni del ideje v družabnem življenju. Sedaj hoče strankarska politika zosušiti tudi šolo. Toda šola je iznad politike. Učitelj zunaj šole sme biti pristaš te ali one stranke, ali kot pedagog mora poznati svoj točno določen delokrog. Učitelj ni konj, ki naj vleče polomljen strankarski voz iz blata. — To je glavna vsebina članka v listu, kateremu liberalci ne morejo očitati, da je „klerikalen“. Samostojnežarija bi seveda najraje tudi izpred šolskih vrat obesila velik „kancelparagraf“, da tudi ta prepriči duhovščini označevanje božje besede. Pa samostojna žerija tega nikdar ne bo doživela!

Kako delajo. V prvem nadstropju šmarješke kaplanije je soba, ki je do samostojneškega nasilja že desetletja služila kot „društvena soba“ izobraževalnemu društvu za predavanja, sestanke in Orlom za telovadnico. Sploh se je vse družabno in društveno življenje župljanov katoliškega prepričanja osredotočalo v tej sobi. Ker je organistu, ki ima v pritličju kaplanije majhno in tesno stanovanje, družina narastla, se mu je dovolilo, da more del svojega pohištva prenesti v to sobo. Tu je organist odslej poučeval petje in igranje na glasovirju, ki ga v svojem stanovanju sploh nima kje postaviti. Ko je znani Povše prišel po milosti zaslepljenec na županski stolček je bila njegova prva skrb zaseči to društveno sobo. Proti temu se je pritožil župni urad na poverništvo za soc. skrbstvo v Ljubljani, ki se je obrnilo za obvestila na županstvo (!).

Županstvo je odgovorilo, da v Šmarjeti ni mogoče dobiti druge sobe za občinsko pisarno, daši vsak otrok ve, da je v to svrhu v Šmarjeti najmanj deset praznih sob na razpolago, še več pa takih, ki bi se lažje mogle pogrešati kot pa društvena soba v kaplaniji. Sedaj je ta soba zaklenjena in v njej knjižnica in organistov klavir. Vse naše izobraževalno delo je s tem ovirano, organist pa ne more poučevati niti petja, niti glasbe ter mu je provzročena na ta način občutna materijalna škoda. Če pojde tako naprej, pridejo na vrsto tudi cerkve, zakristije itd. Kaj pa, ko bi naše občine odgovorile na ta nasilja z zasego sokolskih telovadnic itd.

Katoliški shod in orlovski tabor je 11. t. m. v Zatični. Ker bo tudi ta shod sjajna manifestacija katoliške misli in v nizu desedanjih naših taborov in shodov sestavni del naše skupne volje, se pričakuje obilne udeležbe.

Začetek šole pri uršulinkah v Škofjiloki dne 14. t. m., s sv. mašo ob 9. uri. — Dne 12. in 13. — ponedeljek in torek se vrše ponavljalni in dodatni izpiti, v četrtek, dne 15. t. m., je redni šolski pouk. Vse gojenke morajo dospeti v zavod pravočasno, da se morejo udeležiti sv. maše.

Ljubljanski veliki semenj je bil 3. t. m. odprt z veliko svečanostjo. Otvoritvi so prisostvovali razni dostojanstveniki z ministrom za trgovino g. dr. Spahom na čelu. Vodji dopisnega urada je g. minister izjavil, da je vtis, ki ga je dobil ob otvoritvi in obisku prvega velesemmja v Ljubljani, nad vsem pričakovanjem ugoden. „Znal sem, — je nadaljeval g. minister — da so naši bratje Slovenci na polju industrije mnogo naprednejši od nas ostalih, da je ta zemlja najbolj napredna v naši državi (in ravno zato zasluži avtonomijo. — Op. ur.) Ali toliko, kar sem danes videl, gre čez moje pričakovanje.“ — Op. ur. Zelo radi verujemo v iskrenost laskavih izjav g. ministra dr. Spaha o Sloveniji, ker se je naš uradnik imel priliko prepričati v osebni občevanju z g. ministrom o njegovih simpatijah za Slovence. G. dr. Spaho je skupno z g. Korkutom vodja avtonomistične skupine v muslimanskem klubu.

Prodaj posestvo : v vinorodnem kraju, solčna lega, v premeru 40 oralov, obstoječe iz njiv, travnikov, vinograda, vrta in gozda. Več pri Jože Smrke, Golobinjak pri Mirni peči.

Gostilno v najem

v Novem mestu ali v njega okolici prevzame izurjena gostilničarka in izborna kuharica. Ponudbe na upravnishvo „Sedanjost“

Zgudil se je double ščipalnik na stari cesti proti Grmu. — Pošten najditelj naj ga odda proti primerni nagradi v našem upravnishvu.

Privatno hrano išče naš somišljenik, Naslov v upravnishvu lista.

Tiskarna — Knjigarna
Knjigoveznica
J. Krajec nasl.
Novo mesto
se priporoča.

Politični položaj je pač zahteval, da treoutno zapusti svoje stališče in da kot član vlade prepreči nadaljno strahovito preganjanje svojih soplemenikov v naši državi.

„Savinja“ se bo imenoval nov list naše stranke, ki začne izhajati v Celju. Novega sohojevnika za križ in domovino v avtonmni Sloveniji iskreno pozdravljamo.

Slovaška ljudska stranka je na svojih posvetovanjih sklenila, da ne bo sodelovala v nobeni vladi, dokler ne bo Slovakom zagotovljena avtonomija v polnem obsegu. — Tako je prav; isto naj velja tudi za nas.

Amerikanec, ki sporoči pravi naslov dveh bratov Štefana in Jožeta Butala, ki sta v Ameriki, g. Ani Švajger, Sv. Lovrene na Pohorju št. 130. dobi 100 kron nagrade. — Ameriško časopisje se prosi za ponatis teh vrstic.

Kolinska tovarna kavnih primesi je izločila na Ljubljanskem velesemmju v paviljonu G št. 190 svoje izdelke v veliko impozantno piramido. — Kolinska cikorija se kot izvrstna kavna primes vsem gospodinjam najbolj priporoča. Poskusite in prepričajte se ter zahtevajte povsod le Kolinske kavne primesi.

Iz vagona.

Neki samostojnež, seveda hud centralist, se prepira s slovenskim avtonomistom in pravi: „Kaj se repenčite, ko vas je komaj za pergišče, saj vas mi centralisti lahko vtaknemo v žep.“ — Avtonomist pa mirno odgovori: „Potem bi vi imeli sicer manj Judeževih srebrnjakov, pa več modrosti v žepu kot v glavi.“

Ameriški novičar.

Raznoterosti. V Jolietu smo imeli v prvi polovici meseca avgusta vendar nekaj dežja in začel je prihajati hladni sever, da je takorekoč čez noč prenehala

vročina. — Delavske razmere so še vedno zelo slabe in mnogi delavci že več mesecev niso zaslužili ničesar. Ker je v nekaterih ameriških državah prepovedano prodajati opojne pijače, si mnogi naši brezposelni rojaki pomagajo s tajno prodajo teh pijač. Zato jih je že precej zaprtih. Čim pride iz zapora, pa zopet prodaja, ker drugega zaslužka ni.

Poročil se je Andr. Oblak s Terezijo Kren.

Umrli so. V Clevelandu Franc Sasso iz Doba pri Domžalah, Alojz Tratnik iz okolice Žužemberka, Anton Habat iz Tržica pri Mengšu. — V Avelli Pa 49 l. Anton Guzelj iz Savodenj pri Škofji loki. — V Indianopolisu Franc Mohrida iz Primorja, Franciška Vrtačnik in Roza Banič. — V Connemaugh Pa. Antonija Breznik iz Trbovelj, ki je šele nedavno prišla k svojemu možu v Ameriko. — V Chisholmu Minn. že dolgo časa ni nikdo izmed naših rojakov umrl naravne smrti. Eden si je zadržal vile v vrat, neka žena se je obesila, nekdo drugi se je ustrelil, dva sta utonila v jezeru, zopet eden se je vrgel pod vlak in Štefan Zgonc se je zastrupil. Vsi ti bi lahko prišli v kakšen socijalističen koledar kot mučeniki, ker mnogi so bili katoličani le ob krstu. 11 avg. je avtomobil povozil 13 letnega Ostermana. Pogrebov torej razmeroma malo; o porokov pa je, porodov.

Še je čas, da menjate ameriške dolarje po visokem kurzu pri Slov. eskomptni banki v Novem mestu. Pohitite!

Razširjajte v svojem krogu „Sedanjost“!

Gospodarska Zveza

centrala za skupni nakup v Ljubljani

Podružnica v Novem mestu

ima v zalogi vse špecerijsko in kolonialno blago, izvrstno domačo svinjsko mast, razna umetna gnojila, žveplo za trte, galico, cement itd.

Lahki in težki bencin za poljedelske stroje.

Kapital:
20.000.000 kron

Interesna skupnost s Hrvat. Eskomptno Banko in Srbsko Banko v Zagrebu.

Eskompt menic, terjatev, faktur. — Akreditivi. — Borza.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

PODRUŽNICA NOVO MESTO

Hranilne vloge. — Nakup in prodaja: efektov, deviz in valut.

Dolarji se kupujejo po najvišjem dnevnem kurzu!

Rezerve okrog
8.000.000 kron

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje!